

โครงการตำราวิจัย ลำดับที่ 9
คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปฏิรูปบำนาญ ภาครัฐ

วราวุธ สุวรรณระดา

ก้าวสู่สังคมสูงวัยด้วยบำนาญอันมั่นคงและระบบการคลังที่ยั่งยืน

สารบัญ

คำนำ	3
สารบัญ	7
สารบัญตาราง	9
สารบัญรูปภาพ	11
บทนำ	15
บทที่ 1 การเปลี่ยนแปลงทางประชากรและหลักประกันรายได้ยามชราภาพ	21
1.1 สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงทางประชากร	22
1.2 วงจรชีวิตและหลักประกันรายได้ยามชราภาพ	27
1.3 การออมเพื่อการใช้ชีวิตยามชราภาพ	31
1.4 ระบบบำนาญภาครัฐ: ความสำคัญและรูปแบบ	38
บทที่ 2 ระบบบำนาญภาครัฐของประเทศไทย	45
2.1 ลักษณะของระบบบำนาญภาครัฐในปัจจุบันและพัฒนาการที่ผ่านมา	46
2.2 ระบบบำนาญสำหรับข้าราชการส่วนกลางและภูมิภาค	49
2.3 ระบบบำนาญสำหรับข้าราชการส่วนท้องถิ่น	59
2.4 กองทุนประกันสังคม	62
2.5 ระบบบำนาญสำหรับประชากรวัยทำงานในภาคไม่เป็นทางการ	66
บทที่ 3 บำนาญชุมชน	69
3.1 สวัสดิการชุมชนและบำนาญชุมชน	70
3.2 กรณีศึกษาบำนาญชุมชนกลุ่มลี้จจะลดรายจ่ายวันละบาท จังหวัดสงขลา	71
3.3 บำนาญชุมชนกับการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์	77

บทที่ 4 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	101
4.1 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในปัจจุบัน	102
4.2 พัฒนาการของเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	108
4.3 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การเมืองแบบประชานิยม และภาระทางการคลังในระยะยาว	122
บทที่ 5 การขยายระบบบำนาญภาครัฐสู่ภาคไม่เป็นทางการ	131
5.1 ข้อเสนอระบบบำนาญใหม่เพื่อขยายความครอบคลุมสู่ภาคไม่เป็นทางการ	132
5.2 พระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ พ.ศ. 2554	138
5.3 วิวาทะเกี่ยวกับการไม่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติกองทุนการออมแห่งชาติ	142
5.4 พระราชบัญญัติกองทุนประกันสังคม มาตรา 40 ทางเลือกที่ 3	150
บทที่ 6 การปฏิรูประบบบำนาญภาครัฐ: สู่ข้อเสนอกองทุนบำนาญแห่งชาติ	155
6.1 ปัญหาที่ยังคงเหลืออยู่ของระบบบำนาญภาครัฐของประเทศไทย	156
6.2 แนวทางการปฏิรูประบบบำนาญภาครัฐ	161
6.3 แนวคิดกองทุนบำนาญแห่งชาติ	166
บทส่งท้าย	179
บรรณานุกรม	183
กรรชนี	199
ประวัติและผลงานผู้เขียน	203